četrtek 24. novembra 2022

P9_TA(2022)0426

Stanje človekovih pravic v Egiptu

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 24. novembra 2022 o človekovih pravicah v Egiptu (2022/2962(RSP))

(2023/C 167/15)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Egiptu,

— ob upoštevanju izjav, ki jih je uradni govorec Evropske službe za zunanje delovanje Unije, odgovoren za zunanje zadeve in varnostno politiko, dal o Egiptu,

— ob upoštevanju sosedske politike EU in skupnega sporočila z dne 9. februarja 2021 z naslovom Obnovljeno partnerstvo z južnim sosedstvom – nova agenda za Sredozemlje (JOIN(2021)0002),

— ob upoštevanju 13. medparlamentarnega srečanja med EU in Egiptom, ki je potekalo 29. septembra 2022,

— ob upoštevanju memoranduma o soglasju med EU, Egiptom in Izraelom o sodelovanju na področju trgovine z zemeljskim plinom ter prevoza in izvoza zemeljskega plina v Evropsko unijo, ki je bil podpisan 15. junija 2022 v Kairu,

— ob upoštevanju zadnje izjave uradnega govorca Visokega komisariata OZN za človekove pravice o Egiptu,

— ob upoštevanju splošnega rednega pregleda Sveta OZN za človekove pravice o Egiptu v obdobju 2019–2020,

— ob upoštevanju izjave visokega komisarja OZN za človekove pravice z dne 8. novembra 2022, v kateri poziva egiptovske oblasti, naj nemudoma izpustijo Alao Abdela Fattaha,

— ob upoštevanju smernic EU o smrtni kazni, mučenju, svobodi izražanja, zagovornikih človekovih pravic, nasilju nad ženskami in dekleti ter o pravicah oseb LGBTI,

— ob upoštevanju Konvencije OZN o otrokovih pravicah iz leta 1989,

— ob upoštevanju Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah, Mednarodnega pakta o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah, Konvencije proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali ponižujočim kaznim ali ravnanju in Konvencije o otrokovih pravicah in Arabske listine o človekovih pravicah, ki jih je ratificiral Egipt,

— ob upoštevanju egiptovske ustave, zlasti 52. člena (prepoved vseh oblik mučenja), 73. člena (svoboda zbiranja) in 93. člena (zavezujoči značaj mednarodnega prava s področja človekovih pravic),

— ob upoštevanju Splošne deklaracije človekovih pravic iz leta 1948,

— ob upoštevanju člena 132(2) in 132(4) Poslovnika,

A. ker je Egipt v Šarm el Šejku gostil 27. konferenco pogodbenic Okvirne konvencije OZN o spremembi podnebja (COP27), ker je ta mednarodni dogodek usmeril pozornost v notranjo represijo ter zatiranje miroljubnih in legitimnih glasov civilne družbe v tej državi;

B. ker je Egipt leta 2021 začel izvajati državno strategijo za človekove pravice in nacionalni dialog, katerega uradni cilj je bil izboljšati stanje človekovih pravic in ustvariti bolj vključujoče politično okolje; ker je bil v Egiptu aprila 2022 ustanovljen odbor predsednika za pomilostitve, ki je skupaj z organizacijami civilne družbe zadolžen za izvajanje preiskav o primerih zapornikov, katerih položaj ni v skladu z mednarodnimi standardi na področju človekovih pravic; ker je odbor spregledal hude pretekle in potekajoče kršitve človekovih pravic in ker leto dni po začetku izvajanja državne strategije za človekove pravice in nacionalnega dialoga v Egiptu ni bilo bistvenih sprememb; ker je Pododbor za politične zadeve, človekove pravice in demokracijo – mednarodna in regionalna vprašanja, ustanovljen na osnovi pridružitvenega sporazuma med Egiptom in Evropsko unijo, tudi okvir za razpravo o človekovih pravicah med obema stranema; ker naj bi naslednja seja tega pododbora potekala 8. decembra 2022 v Kairu;

C. ker Egipt pred konferenco COP27 ni spremenil ustreznih zakonodajnih aktov, ki se med drugim nanašajo na svobodo izražanja, mirno zbiranje in združevanje ter svobodo medijev, čeprav je nemoteno delovanje civilne družbe skupna zaveza, zapisana v prednostnih nalogah partnerstva med EU in egiptovski ustavi; ker izredne razmere, ki veljajo od leta 2017, še niso bile preklicane; ker se množična sojenja in pridržanja nadaljujejo, pri čemer vojaška sodišča in izredna sodišča za državno varnost sodijo desettisočem civilistov; ker so posebni poročevalci OZN o pravici do svobode zbiranja in združevanja, zagovornikih človekovih pravic in varstvu človekovih pravic v boju proti terorizmu 8. julija 2021 izrazili zaskrbljenost zaradi egiptovskega zakona o nevladnih organizacijah iz leta 2019, zakona o kibernetski kriminaliteti in kaznivih dejanjih na področju informacijske tehnologije iz leta 2018, zakona o terorističnih subjektih iz leta 2015 in zakona o javnem zbiranju in miroljubnih demonstracijah iz leta 2013; ker je po podatkih Egiptovske komisije za pravice in svoboščine egiptovska vlada med 1. oktobrom in 14. novembrom 2022 v 18 pokrajinah pridržala skoraj 734 posameznikov;

D. ker je zagovornik človekovih pravic Alaa Abdel Fattah, ki je bil večino preteklega desetletja samovoljno pridržan zaradi neutemeljenih obtožb, novembra 2022 prekinil gladovno stavko, ki jo je začel aprila 2022, potem ko je skoraj umrl v zaporniški celici in so ga hranili na silo; ker je ob začetku konference COP27 tudi prenehal piti vodo; ker Alaa še vedno ne more navezati stika s konzularnimi predstavniki Združenega kraljestva in ker ga njegov odvetnik ni smel obiskati; ker ga je lahko v preteklosti zaradi mednarodnega pritiska občasno obiskala družina;

E. ker je egiptovska vlada neodvisne skupine za človekove pravice izključila iz sodelovanja na konferenci COP27, in sicer prek postopka registracije, ki ga je prikrito nadzirala in s katerim so bile izločene skupine, kritične do nje, z neupravičenim omejevanjem svobode mirnega zbiranja zunaj prizorišča, kjer je potekala konferenca, ter z neupravičenimi zamudami pri izdaji vizumov osebam, ki so pripotovale iz tujine; ker je lahko s pomočjo mednarodnih organizacij sodelovalo le nekaj neodvisnih skupin za človekove pravice in zagovornica pravic Sana Seif;

F. ker so zagovorniki pravic žensk, osebe LGBTIQ+ in zagovorniki koptskih pravic še vedno tarča nadlegovanja, ustrahovanja, aretacij in pridržanja, na primer Patrick George Zaki, ki še vedno ne sme potovati, ker je kritiziral politiko svoje vlade do koptskih kristjanov, in mu grozi sojenje na izrednem sodišču za državno varnost, ali pa vplivnici Hanin Husam in Mavada Al Adham, ki sta bili leta 2020 na podlagi izmišljenih obtožb o nemoralnosti obsojeni na tri in dve leti zapora, ker sta na platformi TikTok objavili videoposnetke, na katerih plešeta;

G. ker deveto srečanje pridružitvenega sveta med EU in Egiptom 20. junija 2022 in sprejetje prednostnih nalog partnerstva za obdobje 2021–2027 19. junija 2022 pomenita ponovno zavezo obeh strani k spodbujanju demokracije, temeljnih svoboščin in človekovih pravic, enakosti spolov in enakih možnosti;

H. ker je Egipt dolgoročni strateški partner EU s skupnim ciljem vzpostaviti stabilnost, mir in blaginjo v Sredozemlju in na Bližnjem vzhodu, in ker igra pomembno vlogo pri stabilnosti te regije; ker je EU največja gospodarska partnerica Egipta

in glavni vir tujih naložb v državi; ker sta EU in Egipt junija 2022 sprejela prednostne naloge partnerstva na številnih področjih, med drugim pri varnosti, boju proti terorizmu in reformi sodstva; ker je Egipt podprl resolucijo OZN, v kateri se obsoja priključitev ukrajinskih regij Rusiji, in še naprej podpira prizadevanja EU in mednarodne skupnosti za končanje ruske vojaške agresije proti Ukrajini; ker je Egipt podpisal memorandum o soglasju z EU in Izraelom v okviru prizadevanj za zmanjšanje uvoza ruskega plina po napadu na Ukrajino; ker je Komisija iz mehanizma za hrano in odpornost Egiptu namenila 100 milijonov EUR, da bi ublažila pomanjkanje hrane zaradi ruske agresije proti Ukrajini;

1. globoko obžaluje, da osnovne politične pravice in svoboščine v Egiptu ostajajo okrnjene, tudi v povezavi s konferenco COP27 v Šarm el Šejku; obžaluje, da ta konferenca ni vodila k večjemu spoštovanju človekovih pravic;

2. najostreje obsoja cenzuro egiptovskih oblasti ter nadlegovanje in ustrahovanje predstavnikov egiptovske civilne družbe, do katerega je prihajalo celo v mednarodnih prostorih OZN, pa tudi nov val aretacij in pridržanj med konferenco COP27; izraža podporo nemški vladi, ki je 13. novembra 2022 vložila pritožbo zoper egiptovske organe zaradi pretiranega varnostnega nadzora nad udeleženci nemškega paviljona na konferenci COP27; obžaluje, da se neodvisne egiptovske nevladne organizacije na tej konferenci niso smele registrirati in da se jih je peščica dogodka udeležila le zato, ker so jim mednarodne organizacije dale svoje izkaznice; obžaluje, da so egiptovski organi izbrali samo organizacije civilne družbe, ki oblasti ne kritizirajo; poudarja, da bi bilo treba lokalnim skupnostim in nevladnim organizacijam s Sinaja kot legitimnim deležnikom omogočiti sodelovanje na konferenci COP27, saj je potekala na Sinaju; obžaluje, da je Egipt s tajnim postopkom in na podlagi izbirnih meril, ki jih ni razkril, izključil glavne nevladne organizacije za človekove pravice; poziva egiptovske oblasti, naj se ne maščujejo egiptovskim zagovornikom človekovih pravic in aktivistom, ki so med konferenco COP27 javno izrazili zaskrbljenost zaradi kršitev človekovih pravic v Egiptu;

3. odločno obsoja dejstvo, da je v Egiptu še vedno samovoljno pridržanih in priprtih več deset tisoč zapornikov vesti, številni od njih v nečloveških razmerah, brez možnosti poštenega sojenja ali osnovnih pravic, kot je razvidno iz evidenc egiptovskih političnih zaporov v Vadi Natrunu in Badru; ugotavlja, da je predsednikov odbor za pomilostitve aprila 2022 izpustil ali pomilostil manjše število egiptovskih političnih zapornikov, pri čemer je bilo iz samovoljnega pripora pred sojenjem izpuščenih od 800 do 1 000 pripornikov; poudarja, da je bilo po podatkih egiptovskih nevladnih organizacij in organizacije Amnesty International od takrat samovoljno aretiranih in pridržanih še vsaj 1 953 Egipčanov;

4. poziva egiptovske oblasti, naj nemudoma izpustijo Mohameda „Oxygena“ Ibrahima, Mohameda Adela, Alao Abdela Fattaha, Ibrahima Metvelija Hedžazija, Mohameda El Bakirja in Hudo Abdelmunaim, tri odvetnike, ki so leta 2020 prejeli nagrado Sveta odvetniških združenj Evrope za človekove pravice, ter Azata Ghunejma, Ahmeda Amaša, Abdela Monejma Abu Futuha, Mohameda El Kasasa, Zijada Abu El Fadla, Aišo El Šatar, Mohameda Abu Hurejro, Manal Aghrama, Mervo Arafa, Halo Fehmi, Safao El Kurbidži, Tevfika Ghanima, Seifa Sabita, Sefvana Sabita, Šerifa Al Rubija, Anasa El Beltadžija, Ahmeda Dumo, Mohameda Adela Fehmija, Nermin Husein, Hanin Husam, Mavado El Adham, Ismaila Iskandaranija, Seifa Fatina, Hišama Dženino, Omarja Mohameda Alija, Ajmena Muso, Omarja El Huta, Ahmeda Muso Abd El Khaleka in Ahmeda Fajeza, pa tudi številne druge neupravičeno pridržane posameznike; poudarja, da so te ženske in moški egiptovski zagovorniki človekovih pravic, novinarji, miroljubni aktivisti in politiki, vplivneži v družbenih medijih in poslovneži, ki niso hoteli prodati svojega premoženja vojski; poziva egiptovske oblasti, naj odpravijo prepoved potovanja za Patricka Georgea Zakija in Mahinurja Al Masrija;

5. poziva egiptovske oblasti, naj nemudoma in brezpogojno izpustijo britansko-egiptovskega zagovornika človekovih pravic in mirnega aktivista Alao Abdela Fattaha, nagrajenca Deutsche Welle in Novinarjev brez meja, ki je bil samovoljno pridržan večino zadnjega desetletja na podlagi neutemeljenih obtožb, ker je miroljubno in legitimno pozival k večjim pravicam in svoboščinam, in ki še zdaleč ni osamljen primer, ter mu nemudoma dovolijo odpotovati v Združeno kraljestvo; poudarja, da sta k njegovi izpustitvi pozvala tudi nemški kancler Olaf Scholz in francoski predsednik Emmanuel Macron;

6. znova odločno obsoja dejstvo, da se egiptovski varnostni aparat pogosto zateka k mučenju; opozarja, da je revolucijo v Egiptu 25. januarja 2011 sprožilo javno ogorčenje zaradi nekaznovanosti policije, ki je med drugim mučila in ubila blogerja Khaleda Saida; poziva Egipt, naj v celoti sodeluje v preiskavi italijanskih oblasti o umoru Giulia Regenija,

italijanskega doktorskega študenta, ki so ga pripadniki varnostnih sil leta 2016 mučili do smrti; znova poziva zlasti k temu, da se generalu Tariku Sabirju, polkovniku Atharju Kamelu Mohamedu Ibrahimu, polkovniku Uhsamu Helmiju in majorju Magdiju Ibrahimu Abdelalu Šarifu izroči uradno obvestilo o sodnih postopkih, ki proti njim potekajo v Italiji; najostreje obsoja mučenje ekonomista Ajmana Hadhuda, ki je zaradi posledic umrl 5. marca 2022, potem ko so ga pripadniki varnostnih sil ugrabili in pridržali zaradi kritik na račun gospodarske politike, ter globoko obžaluje, da egiptovsko državno tožilstvo ni izvedlo neodvisne obdukcije in verodostojne preiskave;

7. poziva Egipt, naj izpusti vseh 21 novinarjev, ki so trenutno v zaporu zgolj zaradi opravljanja svojega poklica, kot sta dokumentirala organizacija Novinarji brez meja in Odbor za zaščito novinarjev (CPJ); poudarja pravico vseh Egipčanov do informacij, ki jih ni cenzurirala njihova vlada; je seznanjen z odločitvijo, sprejeto pod pritiskom na začetku konference COP27, da se omogoči dostop do nekaterih spletišč nevladnih organizacij za človekove pravice in neodvisnih časopisov, kot so Medium, Mada Masr in Human Rights Watch; vseeno poudarja, da bi morala ta spletna mesta ostati na voljo Egipčanom tudi po konferenci;

8. poziva egiptovske oblasti, naj izpustijo vse novinarje, ki so bili pridržani od novembra 2022: Khalida Abdela Vahaba Ridvana, Ahmeda Fajeza, Alao Abdela Fattaha, Ismaila Aleksandranija, Mohameda Ibrahima (tudi Mohameda Oxygena), Ahmeda Alema, Hamdija Al Zaima, Tevfika Ghanima, Rabija Al Šejka, Abdulaha Šušo, Khalida Sahluba, Bahao Eldina Ibrahima Nematalaha, Hišama Abdela Aziza, Mohameda Saida Fehmija, Bedra Mohameda Bedra, Raufa Ebejda, Mustafo Saada, Mohameda Mustafo Muso, Mahmuda Saada Diaba in Amra Šina;

9. poziva egiptovske oblasti, naj ustavijo diskriminacijo in zagotovijo dejansko enakost za vse Egipčane pred zakonom in v praksi, kot je določeno v ustavi, ne glede na njihovo vero ali prepričanje; opozarja na dolgoletno diskriminacijo manjšin, kot so kopti in bahajci; poziva Egipt, naj pregleda svoje zakone o bogokletstvu, da bi zaščitil svobodo veroizpovedi in verske manjšine;

10. poziva Egipt, naj spoštuje temeljne mednarodne standarde o svobodi združevanja in razveljavi svoj represivni zakon o nevladnih organizacijah 149/2019, ki vse njihove dejavnosti podreja vladnemu nadzoru; se strinja s pomisleki, ki so jih izrazili strokovnjaki OZN za človekove pravice v zvezi z egiptovskim pravnimi orodji, ki se pod pretvezo boja proti terorizmu uporabljajo za omejevanje svobode združevanja, izražanja, tiska in pravice do mirnega zbiranja; poziva Egipt, naj spremeni ali razveljavi tudi zakon o kibernetski kriminaliteti in kaznivih dejanjih na področju informacijske tehnologije iz leta 2018, zakon o terorističnih subjektih iz leta 2015 in zakon o javnemu zbiranju in miroljubnih demonstracijah iz leta 2013; ponovno poziva egiptovske oblasti, naj zaključijo zadevo 173/2011 o „financiranju iz tujine“ ter prekličejo vse prepovedi potovanj in odmrznejo sredstva 31 zaposlenim v nevladnih organizacijah za človekove pravice;

11. poziva egiptovski parlament, naj pospeši sprejemanje celovitega zakona o nasilju nad ženskami, zlasti umorih iz časti; poziva egiptovske oblasti, naj ponovno izrazijo nasprotovanje pohabljanju ženskih spolnih organov in učinkovito preganjajo tiste, ki ga še naprej izvajajo; priporoča, naj egiptovske oblasti tesneje sodelujejo z EU pri iskanju novih načinov za nadaljnjo zaščito žensk pred spolnimi zlorabami in nasiljem na podlagi spola; najstrožje obsoja umore na podlagi spola;

12. poziva egiptovske oblasti, naj nehajo aretirati in kazensko preganjati ljudi za sporazumne spolne odnose med odraslimi, vključno z odnosi med istospolnimi osebami in odnosi, ki temeljijo na spolnem izrazu, ter naj nemudoma izpustijo osebe LGBTIQ+, ki so še vedno samovoljno pridržane, pogosto v nečloveških razmerah;

13. pozdravlja nedavne pravne spremembe, ki jih je Egipt uvedel v zvezi z delom in porokami otrok; vendar poziva egiptovske oblasti, naj izboljšajo zaščito otrok pred zlorabo, tako da dodatno izboljšajo izvajanje zakona o otroških porokah, pa tudi šolski sistem in javne službe za zaščito otrok, ki preprečujejo zlorabo otrok in se odzivajo nanjo;

14. poziva Egipt, naj odpravi smrtno kazen in razglasi takojšen moratorij na njeno izvajanje; obžaluje, da se je Egipt v zadnjem desetletju izkazal za enega najhujših izvrševalcev smrtne kazni na svetu, saj so bili usmrčeni celo mladoletni prestopniki;

15. znova poziva vse države članice EU in delegacijo EU, naj se udeležijo sojenja egiptovskim in tujim zagovornikom človekovih pravic, novinarjem in sindikalistom ter jih obiščejo v priporu;

16. poziva države članice EU, naj podprejo mehanizem Sveta OZN za človekove pravice za spremljanje in poročanje o hudih kršitvah človekovih pravic v Egiptu; znova poziva EU, naj vprašanja človekovih pravic načne v vseh izmenjavah na visoki ravni z egiptovskimi uradniki, tudi v pridružitvenem svetu EU-Egipt; poziva Komisijo in Evropsko službo za zunanje delovanje, naj opozarjata na medsebojno povezanost demokratičnega razvoja in rasti; poziva OZN, naj na prihodnjih zasedanjih konference pogodbenic in podobnih konferencah OZN določi merila za države gostiteljice o dostopu civilne družbe in svobodi izražanja;

17. znova poziva k temeljitemu in celovitemu pregledu odnosov EU z Egiptom glede na zelo omejen napredek Egipta na področju človekovih pravic in zatiranje oporečnikov, kljub stalni podpori evropskih partnerjev; poziva podpredsednika Komisije/visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, naj zavzame odločno javno stališče, da mora Egipt množično izpustiti politične zapornike, doseči konkreten napredek pri človekovih pravicah, opustiti in preiskati mučenje ter se odreči razširjenim zlorabam pripora za zatiranje dejanskega ali domnevnega nestrinjanja, te zahteve pa naj obveljajo kot pogoj za izboljšanje odnosov in sodelovanja med EU in Egiptom; ponovno poziva države članice EU, naj razmislijo o sprejetju ciljno usmerjenih sankcij proti tistim, ki so najbolj odgovorni za brutalno represijo v državi; poziva k večji preglednosti vseh oblik finančne podpore ali usposabljanja, ki ga Egiptu zagotavljajo EU, Evropska banka za obnovo in razvoj ter Evropska investicijska banka;

18. poziva vse države članice EU, naj v celoti spoštujejo sklepe Sveta z dne 21. avgusta 2013 o začasnem odvzemu izvoznih dovoljenj za vso opremo, ki se uporablja za notranjo represijo, vključno z nadzorno tehnologijo, s katero se odkriva kritična mnenja;

19. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, vladam in parlamentom držav članic ter vladi Arabske republike Egipt.